

PEDAGOGIK KADRLARNI TAYYORLASH, MALAKASINI OSHIRISH VA QAYTA TAYYORLASH TIZIMI MASALALARI

Odinayeva Gulmira

Termiz davlat pedagogika instituti 1-bosqich magistranti

Boboyeva Sitora Ruzimaxmatovna

Termiz davlat pedagogika instituti Pedagogika
kafedrasi o'qituvchisi p.f.f.d.(PhD)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20378794>

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada pedagogik kadrlarni tayyorlash tizimi, ularning kasbiy malakasini oshirish hamda qayta tayyorlash jarayonlari tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim sharoitida o'qituvchi kompetensiyalarini rivojlantirish, uzluksiz ta'lim tizimini takomillashtirish va pedagogik kadrlar sifatini oshirishga ta'sir etuvchi omillar yoritiladi.

Kalit so'zlar: pedagog kadr, malaka oshirish, qayta tayyorlash, kompetensiya, uzluksiz ta'lim, metodika, pedagogik tizim.

Ta'lim tizimining sifati bevosita pedagogik kadrlarning professional tayyorgarligi bilan bog'liq. O'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki shaxsni shakllantiruvchi asosiy subyekt hisoblanadi. Shu sababli pedagogik kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini doimiy oshirib borish har qanday ta'lim tizimining strategik yo'nalishi sanaladi.

O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda pedagog kadrlar tizimini modernizatsiya qilish, ularni xalqaro standartlarga mos tayyorlash va uzluksiz kasbiy rivojlanishni ta'minlash bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Pedagog kadrlarni tayyorlash oliy ta'lim muassasalari zimmasiga yuklatilgan bo'lib, bu jarayon nazariy bilim va amaliy ko'nikmalar uyg'unligiga asoslanadi.

Zamonaviy yondashuvga ko'ra, bo'lajak o'qituvchi quyidagi kompetensiyalarga ega bo'lishi zarur:

pedagogik va psixologik bilimlar,
raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'nikmasi,
innovatsion ta'lim metodlarini qo'llash,
kommunikativ va ijtimoiy kompetensiyalar.

Shuningdek, pedagoglarni tayyorlash jarayonida amaliyotga yo'naltirilgan ta'limga alohida e'tibor berilmoqda. Talabalar maktablarda real pedagogik jarayonlarda ishtirok etib, kasbiy tajriba orttirmoqda.

Malaka oshirish tizimi o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyalarini yangilab borishga xizmat qiladi. Bugungi kunda ta'lim jarayonidagi tez o'zgarishlar o'qituvchidan doimiy rivojlanishni talab etadi.

Malaka oshirishning asosiy yo'nalishlari:
zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'rganish,
raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish,
o'quvchilarning individual yondashuvini rivojlantirish,
baholash tizimini takomillashtirish.

Malaka oshirish kurslari an'anaviy shakldan tashqari onlayn platformalar orqali ham amalga oshirilmoqda. Bu esa o'qituvchilarga qulaylik yaratadi va uzluksiz o'qish imkonini kengaytiradi.

Qayta tayyorlash tizimi asosan o'qituvchilarning mutaxassislik yo'nalishini o'zgartirish yoki yangi fanlarni o'qitishga tayyorlashga qaratilgan.

Bu tizim quyidagi holatlarda muhim ahamiyat kasb etadi:

ta'lim dasturlarining yangilanishi,

yangi fanlarning joriy etilishi,

pedagog kadrlar yetishmovchiligi.

Qayta tayyorlash jarayonida o'qituvchilar qisqa muddatli intensiv dasturlar orqali yangi bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

Pedagog kadrlarni tayyorlash va rivojlantirish tizimida bir qator muammolar mavjud:

Birinchi, nazariya va amaliyot o'rtasidagi tafovut hali ham seziladi. Ba'zi hollarda talabalarning amaliy ko'nikmalari yetarli darajada shakllanmaydi.

Ikkinchi, malaka oshirish kurslarining sifati va samaradorligi hamma joyda bir xil emas.

Uchinchi, o'qituvchilarning ortiqcha yuklamasi ularning professional rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Kelajakda pedagog kadrlar tizimini takomillashtirish quyidagi yo'nalishlarda amalga oshiriladi:

kompetensiyaviy yondashuvni yanada chuqurlashtirish,

raqamli pedagogika va sun'iy intellektdan foydalanish,

xalqaro tajribalarni keng joriy etish,

uzluksiz kasbiy rivojlanish tizimini kuchaytirish,

mentorlik tizimini rivojlantirish.

Bu yo'nalishlar ta'lim sifatini oshirish va raqobatbardosh pedagog kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik kadrlarni tayyorlash, malakasini oshirish va qayta tayyorlash tizimi ta'lim sifatini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Mazkur tizimni modernizatsiya qilish orqali zamonaviy talabga javob beradigan, yuqori malakali o'qituvchilarni tayyorlash mumkin. Kelgusida raqamli texnologiyalar va xalqaro tajriba asosida ushbu tizim yanada takomillashtirilishi kutilmoqda.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni
2. Pedagog kadrlarni tayyorlash va rivojlantirishga oid davlat dasturlari
3. UNESCO ta'lim va pedagogika bo'yicha hisobotlari
4. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo'yicha ilmiy adabiyotlar
5. Oliy ta'lim muassasalari o'quv-uslubiy qo'llanmalari